

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **Krajská správa silnic Libereckého kraje (KSSLK), příspěvková organizace**, Liberec 6, České mládeže 632/32, IČO: 70946078, proti žalovanému **Ministerstvu životního prostředí**, Praha 10, Vršovická 65, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2001, č. j. 540/3/31/01/82,

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2001, č. j. 540/3/31/01/82 **se zrušuje** a **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 7. 2. 2001, č. j. 540/3/31/01/82 Ministerstvo životního prostředí (dále jen „žalovaný“) změnilo rozhodnutí Okresního úřadu Česká Lípa ze dne 28. 11. 2000, č. j. ŽP 9935/2000, kterým bylo Správě a údržbě silnic Česká Lípa uloženo podle ust. § 7 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb. v platném znění provést za stanovených podmínek pokácení jednoho kusu dubu letního rostoucího na parcele pozemek č. 1579/1 k.ú. B., napadeného

epidemickou chorobou, ve výroku tak, že Správě a údržbě silnic Česká Lípa uložilo následující povinnosti: 1. v termínu do 10. 3. 2001 pokácet jeden dub letní rostoucí na p. p. č. 1579/1 k. ú. B. (strom je vyznačen na situačním plánku, který je nedílnou součástí napadeného rozhodnutí), 2. bezprostředně po skácení pařez ošetřit fungicidním přípravkem, 3. potěžební zbytky neprodleně po skácení stromu odstranit z místa kácení a spálit je v zařízení k tomu určeném, 4. v době od 15. 4. do 30. 4. 2001 pařez ošetřit chemickým prostředkem Roundup. Prostředek aplikovat podle návodu výrobce.

Své rozhodnutí žalovaný odůvodňuje tím, že podle výpisu z údajů katastru nemovitostí je uvedený pozemek ve vlastnictví České republiky s právem hospodaření státní příspěvkové organizace Správa a údržba silnic Česká Lípa. Dřeviny jsou podle ust. § 120 obč. zák. součástí pozemku. To znamená, že vlastník pozemku je rovněž vlastníkem dřevin, které na tomto pozemku rostou. V ust. § 7 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb. je stanovena povinnost každého vlastníka pečovat o dřeviny. Vzhledem k tomu, že odvolatel nepochybně za stát vykonává vlastnická práva k předmětnému pozemku, má i zákonem stanovenou povinnost pečovat o dřeviny na tomto pozemku rostoucí. Tato povinnost odvolatele váže i tehdy, když uvedená dřevina není součástí silniční vegetace, jak je definována v ust. § 14 zák. č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikací. Proto žalovaný dospěl k závěru, že orgán ochrany přírody I. stupně postupoval v souladu se zákonem, když podle ust. § 7 odst. 2 zák. č. 114/1992 sb. uložil odvolateli povinnost provést nezbytné zásahy při zjištění výskytu nákazy na dřevině, konkrétně tracheomykózy dubu letního na p. p. č. 1579/1 v k. ú. B.

Proti rozhodnutí žalovaného podala včas žalobu Správa a údržba silnic Česká Lípa – státní příspěvková organizace, která napadené rozhodnutí nepovažuje za zákonné. Jeho nezákonnost spatřuje především v tom, že odporuje ust. § 14 odst. 1 písm. b/ zák. č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích ve znění zák. č. 102/2000 Sb. a zák. č. 132/2000 Sb. Namítala, že pokud by ošetřovala či likvidovala silniční vegetaci nad rámec tohoto ustanovení, porušovala by závazná rozpočtová pravidla, neboť by vynakládala finanční prostředky určené k údržbě silnic (včetně jejich součástí a příslušenství) na údržbu věci, které součástmi ani příslušenstvím silnice nejsou. Ve svém podání poukázala na obsah podaného odvolání s tím, že podle ust. § 9 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích vykonává vlastnické právo k dálnicím a silnicím Ministerstvo dopravy a spojů ČR, které pověřilo výkonem vlastnických práv Správu a údržbu silnic Česká Lípa. Pověření je v rozsahu zákona o pozemních komunikacích a tento zákon vylučuje silniční vegetaci v průjezdním úseku z jejich součástí a příslušenství. Z toho vyplývá, že nemá právo zasahovat do silniční vegetace na průjezdním úseku silnice, i když v extravilánu tato vegetace je dle ust. § 13 písm. d/ cit. zákona příslušenstvím dálnice, silnice a místní komunikace. Z uvedených důvodů navrhla, aby soud zrušil rozhodnutí žalovaného a uložil žalovanému povinnost nahradit jí náklady řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 16. 5. 2001 adresovaném Vrchnímu soudu v Praze a jemu doručeném dne 17. 5. 2001 setrval na svých právních závěrech obsažených v napadeném rozhodnutí s tím, že strom napadený epidemickou chorobou roste na (po opravě správně označené) p. p. č. 1579/1 k. ú. B. Tato pozemková parcela je dle údajů katastru nemovitostí silnicí ve vlastnictví ČR, kdy za stát vlastnická práva vykonává Správa a údržba silnic Česká Lípa. Uvedený strom roste na okraji silnice III/26832 Z – B – B v obci B. Ve smyslu ust. § 120 obč. zák. je porost (strom) součástí pozemku a nelze oddělit vlastnictví stromu od vlastnictví pozemku. Podle ust. § 7 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajině, je péče o dřeviny povinností vlastníků. Žalovaný je toho názoru, že Správa a údržba silnic Česká Lípa vykonává za stát vlastnická práva k uvedenému pozemku a musí nést stejně

tak i povinnosti s vlastnictvím spojené. Mezi takové povinnosti patří i povinnost pečovat o dřeviny na tomto pozemku rostoucí. Z uvedených důvodů navrhl zamítnutí žaloby.

O žalobě proti rozhodnutí žalovaného Vrchní soud v Praze nerozhodl do 31. 12. 2002.

Od 1. 1. 2003 nabyl účinnosti zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.), upravující pravomoc a příslušnost soudů jednajících a rozhodujících ve správním soudnictví, postup soudů, účastníků řízení a dalších osob ve správním soudnictví.

Podle ust. § 130 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., se řízení v neskončených věcech – řízení podle části páté, hlavy druhé občanského soudního řádu (dále jen o. s. ř.), účinného přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, v nichž nebylo rozhodnuto do dne nabytí účinnosti tohoto zákona – dokončí podle ustanovení o řízení proti rozhodnutí správního orgánu (ustanovení části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s. ř. s.).

Podle ust. § 132 věta druhá s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům nebo Nejvyššímu soudu, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud.

V průběhu řízení bylo zjištěno, že Správa a údržba silnic Česká Lípa – státní příspěvková organizace, ztratila po zahájení řízení způsobilost být účastníkem řízení. Jejím právním nástupcem se stala Krajská správa silnic Libereckého kraje (KSSLK), příspěvková organizace, Liberec 6, České Mládeže 632/32, IČO: 70946078, a proto Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 1. 7. 2004, č. j. 7 A 46/2001 – 49 rozhodl tak, že v tomto řízení bude s ní pokračováno jako s žalobcem.

Nejvyšší správní soud rozhodl ve věci v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, protože účastníci do dvou týdnů od doručení výzvy podle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. nevyjádřili nesouhlas s takovým projednáním věci.

Žalovaný (i správní orgán I. stupně) v napadeném rozhodnutí postupoval podle § 7 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Podle tohoto ustanovení péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování je povinností vlastníků. Při výskytu nákazy dřevin epidemickými či jinými jejich vážnými chorobami, může orgán ochrany přírody uložit vlastníkům provedení nezbytných zásahů, včetně pokácení dřevin. Svůj postup podle tohoto ustanovení žalovaný vyvozuje z toho, že žalobce (jeho právní předchůdce) je vlastníkem pozemkové parcely, na které roste dub letní, a to podle něj znamená, že je rovněž vlastníkem dřevin, které na tomto pozemku rostou. Vycházel přitom z ust. § 120 obč. zák., podle něhož vlastník pozemku je rovněž vlastníkem dřevin (součástí věcí je vše, co k ní podle její povahy náleží a nemůže být odděleno, aniž by se tím věc znehodnotila - § 120 odst. 1 obč. zák.). Žalobce však poukazuje na ust. § 14 odst. 1 písm. b/ zák. č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích, podle něhož silniční vegetace není součástí ani příslušenstvím průjezdního úseku dálnice a průjezdního úseku silnice. Z toho podle něj vyplývá, že žalobce nemá právo zasahovat do silniční vegetace na průjezdním úseku silnice, i když v extravilénu tato vegetace je dle ust. § 13 písm. d/ cit. zákona č. 13/1997 Sb. příslušenstvím dálnice, silnice a místní komunikace.

Podle předloženého výpisu z katastru nemovitostí, vyhotoveného 21. 6. 2004 Katastrálním úřadem pro Liberecký kraj, Katastrálním pracovištěm Č L, je parcela č. 1579/1 o

výměře 22237 m^2 ostatní plochou se způsobem využití – silnice. Vlastnické právo je u ní zapsáno: L xxx Správa nemovitostí ve vlastnictví kraje je: Krajská správa silnic Libereckého kraje, příspěvková organizace,xxxxxxx.

Protože p. p. č. 1579/1 má způsob využití jako silnice, je nutno vycházet ze zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikací, který upravuje kategorizaci pozemních komunikací, jejich stavbu, podmínky užívání a jejich ochranu, práva a povinnosti vlastníků pozemních komunikací a jejich uživatelů a výkon státní správy ve věcech pozemních komunikací příslušnými silničními správními úřady. Pozemní komunikace se dělí na dálnice, silnice, místní komunikace a účelové komunikace. Silnice se podle § 5 odst. 2 cit. zákona rozdělují na silnice I. třídy, silnice II. třídy a silnice III. třídy. Průjezdní úsek dálnice a silnice upravuje § 8 cit. zákona, podle jehož odst. 1 dálnice a silnice mohou vést územím zastavěným nebo zastavitelným (dále jen „průjezdní úsek dálnice“ nebo „průjezdní úsek silnice“), pokud se tím převádí převážně průjezdná doprava tímto územím. Podle jeho odst. 2 není-li hranice území zastavěného nebo zastavitelného obsažena ve schválené územně plánovací dokumentaci, určí hranici souvislého zastavení pro účely vymezení délky průjezdního úseku dálnice nebo průjezdního úseku silnice podle stavebně technických podmínek území příslušný stavební úřad na návrh příslušného silničního správního úřadu a po předchozím projednání s obcí, o jejíž území jde. Podle § 9 (v jeho znění k 31. 12. 2000) cit. zákona je vlastníkem dálnic a silnic stát, vlastníkem místních komunikací je obec, na jejímž území se místní komunikace nacházejí. Vlastnické právo státu k dálnicím a silnicím vykonává ministerstvo dopravy a spojů, přičemž toto ministerstvo nebo obec může pověřit výkonem vlastnických práv právnickou nebo fyzickou osobu (dále jen „správce pozemní komunikace“). Podle citovaného § 9 (avšak v jeho znění po 31. 12. 2000) zákona o pozemních komunikacích, vlastníkem dálnic a silnic I. třídy je stát, vlastníkem silnic II. a III. třídy je kraj, na jehož území se silnice nacházejí a vlastníkem místních komunikací je obec, na jejímž území se místní komunikace nacházejí. V daném případě se žalovaný (ani správní orgán I. stupně) nezabýval tím, jaké kategorie je pozemní komunikace p. p. č. 1579/1 v k. ú. B., což však nemělo vliv na zákonnost jeho rozhodnutí, neboť není pochyb o tom, že tato pozemková parcela užívaná jako silnice je nyní ve vlastnictví Libereckého kraje a před rozhodnutím o přechodu nemovitosti do vlastnictví krajů (na základě zákona č. 157/2000 Sb.) ministra dopravy a spojů ČR, č. j. KM-3796/2001-6 ze dne 10. 9. 2001 byla ve vlastnictví státu. Žalovaný (ani správní orgán I. stupně) se však nezabýval ani tím, zda tato silnice vede územím zastavěným nebo zastavitelným a zda tedy jde o průjezdní úsek silnice. Podle ust. § 14 odst. 1 písm. b/ zákona o pozemních komunikací totiž součástmi ani příslušenstvím průjezdního úseku silnice (ani dálnice) není, mimo jiné, silniční vegetace. Silničním pozemkem se rozumí pozemky, na nichž je umístěno těleso dálnice, silnice a místní komunikace a silniční pomocný pozemek (§ 11 odst. 1 zák. o pozemních komunikacích). Těleso průjezdního úseku silnice je ohraničeno šířkou vozovky s krajnicemi nebo zvýšenými obrubami chodníku, zelených pásů nebo obdobných ploch. Na náměstích a podobných prostranstvích je šířkou průjezdního úseku šířka pruhu odlišeného od okolního povrchu druhem nebo materiálem vozovky nebo plochými rigoly, a není-li ani jich, šířka pruhu odpovídající šířce vozovky s krajnicemi navazujících úseků silnice (§ 11 odst. 3 zákona o silničních komunikací). Pokud by tedy těleso silnice na p. p. č. 1579/1 k. ú. B. jako silnice byla průjezdním úsekem silnice a u ní se nacházel dub lesní, o jehož pokácení v daném případě jde, pak by tento dub letní jako silniční vegetace nebyl součástí ani příslušenstvím průjezdního úseku silnice ve smyslu § 14 odst. 1 písm. b/ zákona o pozemních komunikacích a nebylo by možno žalobci uložit povinnost podle ust. § 7 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb. tento dub letní pokácet.

Z důvodů v tomto rozsudku uvedených Nejvyšší správní soud rozhodnutí žalovaného pro vady řízení i nezákonnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.) v němž je žalovaný vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

V řízení o žalobě měl úspěch žalobce, příslušela by mu proto náhrada nákladů řízení podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalobce tuto náhradu nežádal a podle obsahu spisu mu prokazatelně náklady ani nevznikly, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je ve výroku tohoto rozsudku uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. 8. 2004

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu